

**Уміння розв'язувати проблеми
101. Проста книжка для
розумних людей**

КУПИТИ

Кен Ватанабе написав книгу «Уміння розв'язувати проблеми 101» для японських школярів і вона стала бестселером. Він спробував перенести фокус японської освіти із запам'ятовування на критичне мислення, адаптувавши деякі техніки, яких навчився, працюючи елітним консультантом McKinsey – міжнародній консалтинговій компанії, що спеціалізується на питаннях управління. Йдеться про дієвий комплекс технік, щоб справлятися з викликами, себто звичні способи розширити та впорядкувати наш спосіб мислення з приводу якоїсь проблеми, а відтак побачити більше варіантів її розв'язання.

Книжку проілюстровано схемами та дивовижними малюнками, і вона доволі проста, щоб її зрозумів учень середнього шкільного віку, й достатньо цікава, щоби бізнес-лідери могли її застосувати для вирішення своїх найскладніших проблем.

Передмова

ЧОМУ Я ПИШУ ПРО ТЕ, ЯК РОЗВ'ЯЗУВАТИ ПРОБЛЕМИ

Кожному з нас доводиться вирішувати. Студент ви чи студентка, батько чи мати, підприємець чи підприємця (а може, навіть президент Сполучених Штатів Америки) — перед вами щоденно постають проблеми, які треба розв'язувати. У кожного свої клопоти: одному треба скласти іспит з математики, іншому — знайти житло, ще іншому — в якийсь спосіб підвищити фінансові показники компанії.

А ще хтось хоче схуднути чи навчитися майстерніше грати в гольф.

Щоб вирішити велику чи незначну проблему, яка перед нами постала, ми визначаємо собі мету, зустрічаємо виклики та намагаємося їх подолати. Та є один фундаментальний підхід до розв'язання життєвих проблем. Якщо будете його систематично застосовувати, то ваші рішення будуть ефективні та вдалі. Припускаю, ніхто раніше не навчав вас цього підходу.

Беручись за написання книжки, я, зокрема, обрав собі місію: показати людям простий спосіб розв'язування щоденних проблем. Але я не планував просто подати в книжці перелік корисних навичок. Розв'язувати проблеми — це не саме вміння; це особливий спосіб мислення, що спонукає людей розкривати свої найкращі риси та поліпшувати світ. Той, хто вміє розв'язувати проблеми, не хоче примирюватися з тим, що світ недосконалий, а займає проактивну позицію і повсякчас намагається змінювати світ на краще. Саме таке бачення мали Ма-хатма Ганді, Мартін Лютер Кінг-молодший, Елеонор Рузвельт, Джон Фітіджеральд Кеннеді та Стів Джобс. Спробуйте уявити, у якому світі ми б жили зараз, якби ці світові лідери мислили інакше.

Сподіваюся, ця книжка надихне і дітей, і дорослих розвивати проактивне мислення. Та передусім, звісно, навчить розв'язувати проблеми. Коли ви швидко навчитесь зараджувати своїм щоденним викликам, може виявитися, що здійснити великі мрії та досягнути амбітних цілей вам також до снаги.

НАВІЩО Я НАПИСАВ ЦЮ КНИЖКУ

Перш ніж написати цю книжку, я працював консультантом у міжнародній консалтинговій компанії, що спеціалізується на питаннях управління — McKinsey&Company. Шість років я допомагав великим світовим корпораціям давати собі раду з викликами, що поставали перед ними, з допомогою простого, але дієвого комплексу технік. Опанувати ці техніки може кожен. А щоб їх застосувати, не потрібне ні складне програмне забезпечення, ні штат аналітиків. Йдеться лише про звичні способи розширити та впорядкувати наш спосіб мислення щодо якоїсь проблеми, а відтак побачити більше варіантів її розв'язання.

2007 року прем'єр-міністр Японії оголосив, що сфера освіти — надважлива для країни. Тоді і я вирішив, що мушу внести свою лепту. Хоча японські підприємці, освітяни та політики вже давно обговорювали потребу зміни фокуса японської освітньої системи із запам'ятовування (memorization-focused education) на вміння розв'язувати проблеми (problem-solving-focused education), та досі ніхто не зумів розробити конкретного та дієвого способу для того, щоб ця зміна відбулася.

Тож я покинув роботу в McKinsey і взявся писати цю книжку та водночас працювати з дітьми. Я прагнув навчити японських дітлахів мислити так, як мислять люди, що вміють розв'язувати проблеми, а також заохотити їх бути проактивними в житті, зокрема й у навчанні.

Тож я спробував весело та доступно розповідати дітям про методи, які ми застосовували у McKinsey, щоб показати їм: практичний підхід до розв'язання проблем може допомагати досягти успіху. Хоча я не є експертом у питаннях освіти, та сподіваюся, що ця книжка хоча б покаже вам, з чого варто починати, допоможе змістити обговорення з позиції «чи варто навчати розв'язувати проблеми» до позиції «як саме варто цього навчати».

Книжка вийшла в світ, і сталося диво: вона стала надзвичайно популярною (і не лише серед дітей). Спершу книжка «вистрілила» у бізнес-сегменті, а 2007 року в Японії її визнали лідером серед бестселерів у секторі бізнес-книг. Після цього книжка набула популярності серед

освітян, а врешті — серед загалу читачів. Виявилося, що дорослі японці — від батьків та вчителів до генеральних директорів корпорацій — також потребували простого та практичного посібника з техніками розв'язання проблем.

Тепер я зосереджуюся на тому, як саме діти можуть застосувати «Уміння розв'язувати проблеми 101». На мою думку, варто приділяти більше уваги набуванню досвіду: після того, як дитина отримує уявлення про ті чи інші речі, вона має виявити ініціативу, відтак навчатиметься і на своїх успіхах, і на провалах. Тож я працюю над тим, щоб діти мали більше можливостей навчатися у реальних життєвих ситуаціях, а не лише у класі.

Я не відразу спонукаю дітей опановувати навички з книжки «Уміння розв'язувати проблеми 101». Натомість даю їм змогу навчатися так, як це робив Воррен Баффет. Він набув першого досвіду в бізнесі, маючи всього шість років: купував у крамниці свого дідуся пляшки «кока-коли», а тоді перепродавав її за вищою ціною. А мої учні вчать вести бізнес так: продають харчові продукти у «магазині на колесах» — мікроавтобусі Volkswagen 1965 року, який я адаптував для цієї справи.

Діти самі вирішують, які продукти та напої продаватимуть, де вони це робитимуть і як конкуруватимуть з іншими командами, продаючи те, що самі приготували чи запасли. Поступово діти починають розуміти, як важливо вміти розв'язувати проблеми, мати навички лідерства і командної роботи, бути наполегливими, харизматичними та діяти згідно з філософією кайдзен (безперервне вдосконалення), адже всі ці якості надзвичайно важливі для досягнення їхньої мети. Лише після того, як діти набудуть цього досвіду, я допомагаю їм сформулювати важливі запитання та навчаю методів розв'язання проблем, з допомогою яких діти втілюватимуть наступні проєкти.

Орієнтоване на розв'язання проблем мислення — цінне, безумовно, не лише за навчальною партою, а й у всіх аспектах нашого життя. Мислячи так, ми беремо під контроль виклики, які перед нами постають, і врешті поліпшуємо світ довкола. Маю надію, що англомовні (а тепер і українськомовні — Прим. ред.) читачі так само скористають із цієї книжки, як і безліч японськомовних.

КУПИТИ